

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o zunanjih dejavnostih EU: Vloga organizirane civilne družbe

(2006/C 195/16)

Evropski ekonomsko-socialni odbor je 28. januarja 2004 sklenil, da v skladu s členom 29(2) poslovnika pripravi mnenje o naslednji temi: Zunanje dejavnosti EU: Vloga organizirane civilne družbe.

Strokovna skupina za zunanje odnose, zadolžena za pripravo dela Odbora na tem področju, je mnenje sprejela 4. maja 2006. Poročevalec je bil g. KORYFIDIS.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje sprejel na 427. plenarnem zasedanju 17. in 18. maja 2006 (seja z dne 17. maja 2006) s 140 glasovi za, 3 glasovi proti in 9 vzdržanimi glasovi.

1. Predloženo mnenje je pripravljeno na osnovi vprašalnika in študije. Oba dela sta rezultat dolgoročne teoretične analize, praktičnih raziskav in izkušenj, ki jih je EESO zbral v okviru svojih odnosov s posvetovalnimi organi in primerljivimi organizacijami civilne družbe v državah članicah ter tretjih državah. Ta proces, ki je trajal več let, je EESO prepričal, da je sedaj čas za prehod na naslednje obdobje, v katerem bo s tem povezane odnose oblikoval na bolj sistematični, rednejši in bolj obetavni osnovi.

2. EESO meni, da globalizacija gospodarstva v povezavi z razvojem znanosti in tehnologije, zlasti informacijske tehnologije, ustvarja močno dinamiko, ki jo je z današnjega vidika mogoče pravilno usmeriti le s spremembo težišča oblikovanja in razvoja sodobnih mednarodnih odnosov in sicer tako, da je treba odnose med različnimi skupnostmi vključiti v klasični odnos med državami.

3. Evropska unija kot sistem upravljanja in povezana celota mora torej čimprej priznati novo realnost, kar tudi pomeni, da mora načrtovati in razvijati politike za zunanje dejavnosti ter jih izvajati ob dejavni udeležbi in prispevku organizirane civilne družbe.

4. Kjer je to mogoče, morajo navedene politike delovati čim bolj preventivno, na vsak način pa morajo biti celostne. Demokratično življenje v Evropi, pravni red Skupnosti na gospodarskem in socialnem področju, strateški cilji Evropske unije in zanesljivo znanje so temelji za oblikovanje in razvoj teh politik znotraj in zunaj meja Unije.

5. V tej povezavi je treba poiskati novo ravnovesje v notranji organizaciji, pa tudi ustvarjalnejše ravnotežje med konkurenčnostjo in sodelovanjem, zlasti za tista področja in dejavnosti, ki so usmerjene v tretje države.

6. Kako naj se organizirana evropska civilna družba začne zavedati svoje nove vloge, pa je zapleteno vprašanje, na katerega je težko najti odgovor. Uporabiti bo treba sodobne metode, ki bodo vzpostavile tesno povezanost z učenjem in znanjem.

7. Če želimo ustvariti to povezanost, vendar tudi — v splošnem smislu — če želimo evropskim državljanom omogočiti, da dejavno sodelujejo v družbi in gospodarstvu, ki temelji na znanju, potrebujemo nov pristop k programom vseživljenjskega učenja. To v praksi pomeni, da morajo sedanji programi za vseživljenjsko učenje vključevati tudi znanje o globalizaciji in o zunanjih dejavnostih Unije.

8. Pri tem ima EESO kot predstavnik organizirane civilne družbe na evropski ravni trojno vlogo:

— kot glasnik organizirane civilne družbe jo zastopa pri političnih organih Evropske unije v zvezi z vprašanji s področja zunanjih ukrepov, pri tem pa deluje na podlagi demokratičnega pravnega reda in postopka demokratičnega usklajevanja različnih interesov;

— dejavno sodeluje pri načrtovanju in izvajanju politik Skupnosti, ki vključujejo tudi zunanje dejavnosti;

— zagotavlja spremljanje zunanje politike EU in njenih gospodarskih in socialnih posledic.

9. Opisana vloga EESO vključuje širok spekter tem, saj so vse težave, ki jih povzročata novo globalno okolje, pomembne za posamezne vidike delovanja Odbora: to pomeni, da imajo gospodarsko, socialno, ekološko in kulturno razsežnost.

10. Najpomembnejši prispevek EESO k načrtovanju in razvoju politik Skupnosti, povezanih z zunanjimi dejavnostmi, je njegova sposobnost, da s svojimi stališči o posameznih vprašanih vzpostavlja ustvarjalno ravnovesje. Le-to nastaja z upoštevanjem različnih interesov, ki jih zastopajo člani Odbora, ter v okviru postopka in vidika, ki vključujeta navedene štiri razsežnosti.

11. EESO ima že veliko izkušenj z vprašanji s področja zunanjih dejavnosti Evropske unije. Vendar je po drugi strani treba ugotoviti, da te izkušnje niso dovolj izkoriščene v splošnejših mehanizmih in pristopih Skupnosti. Zlasti organi Skupnosti niso uspeli dovolj izkoristiti teh izkušenj in sklepov, ki izhajajo iz mnenj, informacijskih poročil in predlogov.

12. Po mnenju EESO je treba najti sredstva in možnosti, s katerimi bi te izkušnje neposredno in obojestransko povezali s centralnimi političnimi strukturami Unije. Ena izmed možnosti je podpis sporazumov o okrepljenem sodelovanju, kot je na primer sporazum, podpisan med Evropsko komisijo in EESO. Še boljša možnost pa bi bilo sodelovanje med vsemi političnimi organi Unije in EESO za razvoj celostnih in po možnosti preventivnih politik na področju zunanjih dejavnosti.

13. EESO se vsekakor zaveda nujnosti krepitve svoje vloge, pa tudi širše vloge, ki jo ima organizirana civilna družba v procesu globalizacije. Splošni razlog za to je potreba po promociji širših ciljev Evropske unije v 21. stoletju. Poseben razlog pa je — zlasti v primeru EESO — povezan z načinom, kako je te cilje mogoče uresničiti. Z drugimi besedami, gre za nov, še ne dokončno razvit način delovanja Odbora v okviru družbe znanja, ter za posebnost EESO: njegovo sposobnost, da zanesljivo deluje zunaj meja EU na ravni civilne družbe z uporabo pristopa, znanega kot „mehka diplomacija“.

14. EESO zahteva priznanje in podporo te edinstvene sposobnosti Odbora. Poleg tega zahteva priznanje vloge, ki jo ima kot globalni partner — institucionalni predstavnik organizirane civilne družbe v Evropi — zlasti v mednarodnih organizacijah. Nadalje zahteva krepitev položaja in vloge Odbora pri sklepanju pogodb s tretjimi državami ter podporo političnim prizadevanjem Odbora, usmerjenim v podporo civilne družbe v teh državah.

15. EESO prosi za podporo pri srednjeročnem razvoju najpomembnejših možnosti, ki jo potrebuje, če želi izvajati svojo trojno vlogo, opisano zgoraj. Te možnosti vključujejo:

- oblikovanje sodobnega in celostnega sistema za proaktivno komunikacijo, izmenjavo informacij in povezavo s partnerji v Evropi in po svetu, pa tudi z drugimi institucijami EU;
 - krepitev svoje prisotnosti in sodelovanja s posvetovalnimi organi vladnih organizacij in drugimi pomembnimi ustanovami, zlasti na področju odnosov z organizirano civilno družbo;
 - vzpostavitev „elektronske banke znanja“ o dejavnostih posvetovalnih organov in struktur povsod po svetu ter o mrežah organizirane civilne družbe v svetu in uporaba te banke podatkov kot instrumenta komunikacije, delovanja, razumevanja in posredovanja informacij o tem, kako civilna družba deluje, ter kot instrumenta za globalno seznanjanje z vrednotami in strateškimi cilji Evropske unije;
 - dveletno poročilo o razvoju globalnega delovanja posvetovalnih organov in struktur ter o njegovem vplivu na zunanje dejavnosti Evropske unije.
16. Na podlagi zgoraj naštetih sklepov in predlogov EESO poziva politične organe Evropske unije, da sprejmejo in izvajajo metodo neprekinjenega medinstitucionalnega dialoga, ki bo usmerjena v naslednje cilje:
- zagotavljati transparentne in pravočasne informacije ter zbrati zanesljivo skupno znanje o zunanjih dejavnostih Evropske unije in
 - glede predlaganih ukrepov doseči enoten in koherenten koncept o tem, katerih dejavnosti se je treba lotiti, *zakaj* in *kako*.

V Bruslju, 17. maja 2006

Predsednica
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Anne-Marie SIGMUND
